

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
ДВНЗ «УжНУ», ректор
_____ проф. Володимир СМОЛАНКА
_____ 2024 р.

ПРОГРАМА
вступного іспиту із спеціальності
для вступників на навчання для здобуття ОС доктор філософії
за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини
(на основі здобутого освітнього ступеня «магістр»,
освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»)

РОЗРОБЛЕНО

Предметною екзаменаційною комісією
зі спеціальності
292 Міжнародні економічні відносини

Голова комісії:
д.е.н., проф. Володимир ПРИХОДЬКО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Прийом вступників, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень (ОКР) «спеціаліст» або освітній рівень «магістр», для навчання в аспірантурі за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», проводиться за результатами фахового вступного випробування, що відбувається у формі усного іспиту з фахової дисципліни «Міжнародні економічні відносини». Мета вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань та практичних умінь і навичок, необхідних для навчання в аспірантурі за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» та розробки наукового дослідження.

ТЕМАТИКА НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Тема 1. Теорії міжнародної торгівлі

Класичні теорії міжнародної торгівлі. Теорія абсолютних переваг (А.Сміт). Теорія порівняльних переваг (Д.Рікардо). Неокласичні теорії міжнародної торгівлі. Теорія співвідношення факторів виробництва. Теорія вирівнювання цін на фактори виробництва. Парадокс Леонтьєва та його пояснення. Альтернативні теорії міжнародної торгівлі. Теорія життєвого циклу товару. Теорія подібності країн, або теорія попиту, що перетинається. Теорія конкурентних переваг.

Тема 2. Прямі інвестиції і міжнародне співробітництво

Інвестиції в системі міжнародного руху капіталу. Міжнародний ринок прямих іноземних інвестицій. Форми і методи прямого іноземного інвестування. Транснаціональні корпорації: суть, критерії та класифікація. Форми і методи регулювання інвестування на національному та міжнародному рівнях. Міжнародна інвестиційна діяльність України.

Тема 3. Міжнародне портфельне інвестування

Структура портфельних інвестицій. Основні портфельні інвестори. Ринок цінних паперів та його інструменти. Міжнародні портфельні інвестиції в Україні. Ринок деривативів та його місце в сучасних міжнародних економічних відносинах.

Тема 4. Міжнародна економічна інтеграція

Суть і головні передумови міжнародної економічної інтеграції. Міжнародна економічна інтеграція як вищий рівень розвитку МЕН. Етапи розвитку інтеграційних процесів та їх особливості. Сучасні інтеграційні угруповання країн. Економічні наслідки інтеграції країн. Інтеграція України у світове економічне співробітництво.

Тема 5. Розвиток регіональної економічної інтеграції

Європейські інтеграційні процеси. Особливості розвитку економічної інтеграції в Північній Америці. Розвиток регіональних і субрегіональних інтеграційних формувань у Латинській Америці. Особливості інтеграційних процесів у Азії. Особливості інтеграційних процесів у Африці. Роль ООН та інших багатонаціональних інститутів у розвитку загальносвітової економічної інтеграції. Участь України у регіональних інтеграційних угрупованнях.

Тема 6. Європейська інтеграція України

Історія створення і розвитку Європейського Союзу. Торговельне та інвестиційне співробітництво між Україною та Європейським Союзом. Економічні та політичні можливості інтеграції України до Європейського Союзу. Перспективи вступу України в ЄС.

Тема 7. Західна Європа у світовій економіці

Особливості економічного розвитку регіону. Західна Європа у системі світових зовнішньоекономічних зв'язків. Причини та наслідки Brexit для розвитку Європейського Союзу.

Тема 8. Євроінтеграційна політика України

Становлення та розвиток відносин між ЄС та Україною. Правові та інституційні засади співробітництва України і ЄС. Торгово-економічна співпраця України та ЄС. Основні етапи гармонізації законодавства України та ЄС. Вплив процесів розширення ЄС на двосторонні відносини. Проблеми та перспективи

інтеграції України до ЄС.

Тема 9. Транскордонне та міжрегіональне співробітництво

Транскордонне співробітництво як форма інтеграції на субрегіональному рівні. Єврорегіон як одна з найвищих форм розвитку транскордонного співробітництва. Транскордонне співробітництво в Центральній та Східній Європі. Транскордонне співробітництво в Україні. Асоціація —Карпатський єврорегіон. Транспортні коридори України.

Тема 10. Міжнародна торгівля послугами

Суть та класифікація послуг. Особливості міжнародної торгівлі послугами. Плюси та мінуси розвитку сфери послуг. Транспортні послуги. Туристичні послуги. Комерційні послуги. Інформаційні послуги та телекомунікації. Освітні послуги. Державне регулювання міжнародної торгівлі послугами.

Тема 11. Міжнародна міграція робочої сили

Сутність і види міжнародної трудової міграції. Економічні та соціальні причини міжнародної трудової міграції. Наслідки міжнародної трудової міграції. Регулювання міжнародних міграційних процесів. Україна у світових міграційних процесах. Міграційна криза в ЄС та в Україні.

Тема 12. Світовий ринок праці

Особливості формування та розвитку світового ринку праці. Світові центри тяжіння робочої сили. Роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці. Місце та роль України у світовому ринку праці.

Тема 13. Міжнародні науково-технічні відносини

Суть та особливості міжнародних науково-технічних відносин. Міжнародна передача технології. Міжнародне технічне сприяння. Міжнародне регулювання передачі технології. Особливості розвитку ”четвертої промислової революції”. Передумови активної участі України в міжнародному технологічному обміні.

Тема 14. Інтеграція України у світову економіку

Ринкові трансформації в Україні у геостратегічному контексті. Глобальна та цивілізаційна специфіка ринкових трансформацій. Україна в процесах європейської інтеграції. Участь України у регіональних інтеграційних угрупованнях. Проблеми

формування стратегії економічного розвитку України. Міжнародна суб'єктність та міжнародна економічна безпека України в умовах повномасштабної російської агресії.

Тема 15. Співробітництво України з країнами Центрально-Східної Європи

Особливості співробітництва України з Польщею, Угорщиною, Словаччиною та Румунією. Співробітництво України з країнами Прибалтики. Особливості співробітництва України з промислово-розвиненими державами Європи. Прикордонні регіони Українських Карпат в системі зовнішньоекономічної діяльності з промислово-розвиненими країнами Європи та з державами з перехідною економікою.

Тема 16. Основні концепції, моделі та теорії розвитку перехідних економік

Наукові концепції трансформації економічних систем. Сучасні моделі економічного розвитку перехідних систем. Базові економічні теорії перехідних систем. Вашингтонський і Поствашигтонський консенсус. Засади економічної політики в перехідний період. Економічна політика України в перехідний період: позитивні і негативні наслідки.

Тема 17. Основні теорії, концепції та моделі економічної глобалізації.

Перші спроби осмислення і оптимізації суспільного розвитку різного рівня. Роль природничих наук, спеціальних математичних та економетричних методів, статистики, демографії і, особливо, прикладної соціології, прогностики та загальної теорії вимірів. Розробка засад аналізу і прогнозування основних процесів соціального розвитку регіонального рівня. Багаторівнева ієрархічна структуризація моделі відтворення світу. Моделі Дж. Форестера (1971) і Медоуза зі співавторами (1972). Доповідь Римського Клубу — Людство біля поворотного пункту (1974) за авторами М. Месарович і Е. Пестель.

Тема 18. Інтернаціоналізація та глобалізація: вибір України.

Регіоналізація і глобалізація. Співвідношення регіоналізації і глобалізації. Суперечливість процесу глобалізації. Регіональні співтовариства в умовах глобалізації. Глобальні тенденції соціально-економічного розвитку, вибір України. Рушійні сили глобалізаційних процесів. Відмінності між старим регіоналізмом і

новим регіоналізмом. Основні напрями європейської торгівлі. Методологічні проблеми дослідження інтернаціоналізації та глобалізації.

Тема 19. Економічна глобалізація як інструмент вирішення глобальних проблем людства.

Головні ознаки глобалізації за визначенням МВФ. Екстенсивні й інтенсивні фактори впливу на зростання міжнародної торгівлі товарами. Позитивні та негативні наслідки діяльності ТНК у сфері міжнародної торгівлі. Відмінність міжнародної торгівлі послугами та міжнародної торгівлі товарами. Особливості виробництва та споживання послуг. Класифікація послуг за ступенем відчуженості. Функції міжнародного туризму. Система фінансових показників економічної глобалізації. Особливості фінансової глобалізації.

Тема 20. Валютні ринки та валютні операції

Сутність валютного ринку. Механізм діяльності валютних ринків. Основні особливості сучасних валютних ринків. Суб'єкти валютного ринку.

Основні функції валютного ринку. Структура валютного ринку. Класифікація валютного ринку. Організовані та неорганізовані валютні ринки. Спот – ринок. Строковий валютний ринок. Форвардні валютні операції. Своп – операції. Поняття та види валютних позицій. Сучасні тенденції розвитку валютного ринку.

Тема 21. Особливості функціонування євrorинку

Євроринок. Три складові євrorинку. Євровалюта. Специфічні характеристики ринку євровалют. Основні сегменти євровалютного ринку. Сутність єврокредитів. Об'єднання банків в пули. Цінні папери, які обертаються на ринку міжнародних облігацій. Операції на ринку євровалют. Особливості функціонування євровалют в умовах світової фінансової кризи.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ УСНИХ ВІДПОВІДЕЙ НА ФАХОВОМУ ІСПИТІ

Оцінювання вступного випробування до аспірантури зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» здійснюється за 200-бальною шкалою (від 0 до 200 балів). Мінімальна кількість балів, необхідна для складання іспиту, становить 100 балів.

Екзаменаційний білет складається з трьох запитань з переліку, зазначеного у програмі. Кількість білетів: 27 варіантів. Кожен білет містить 3 питання, на які потрібно дати розгорнуту відповідь. Усі білети мають однакову складність і комплексний характер. Максимальна кількість балів за перше питання – 30 балів; друге і третє питання – максимум 35 балів за кожне.

Загальні критерії оцінювання екзаменаційної роботи:

- **180-200 балів** - присвоюється вступнику, що дав вичерпну відповідь на всі поставлені у білеті запитання, володіє теоретичним матеріалом, здатний правильно формулювати думку щодо явищ та процесів у сучасних МЕВ та робити логічні висновки.

- **150-179 балів** – присвоюється вступнику, що дав відповідь на поставлені у білеті запитання, загалом володіє теоретичним матеріалом, здатний висловлювати думку щодо явищ та процесів у сучасних МЕВ та робити висновки, однак допускає незначні неточності у формулюваннях та незначні помилки у висновках.

- **120-149 балів** – присвоюється вступнику, дав відповідь на поставлені запитання, володіє програмним матеріалом, здатний аналізувати та узагальнювати засвоєну інформацію, однак допускає окремі неточності у формулюваннях та висновках.

- **100-119 балів** – присвоюється вступнику, що засвоїв програмний матеріал, вміє формулювати висновки та визначати тенденції у сучасних МЕВ, однак знання мають фрагментарний та несистематизований характер, вступник допускає певні помилки та неточності.

- **0-100 балів** – вступник не володіє програмним матеріалом, відповідь не зараховується, оскільки більша частина теоретичних питань не була висвітлена або всі питання повністю не розкриті.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Теорія абсолютних переваг А. Сміта.
2. Теорія порівняльних переваг Д. Рікардо.
3. Теорія співвідношення факторів виробництва Хекшера-Оліна.
4. Теорія вирівнювання цін на фактори виробництва.
5. Парадокс Леонт'єва та його пояснення.
6. Теорія життєвого циклу продукції.
7. Теорія подібності країн або теорія попиту, що перетинається.
8. Теорія конкурентних переваг М. Портера.
9. Суть, форми і методи прямого іноземного інвестування.
10. Вплив прямих іноземних інвестицій на економіку приймаючих країн.
11. Міжнародна інвестиційна діяльність України.
12. Структура портфельних інвестицій у міжнародній економіці.
Основні портфельні інвестори.
13. Ринок цінних паперів та його інструменти у міжнародній практиці.
14. Міжнародні портфельні інвестиції в економіці України.
15. Особливості розвитку економічної інтеграції в Північній Америці.
16. Розвиток регіональних і субрегіональних інтеграційних формувань у Латинській Америці.
17. Особливості інтеграційних процесів у країнах Азії.
18. Особливості інтеграційних процесів у країнах Африки.
19. Сучасний етап розвитку економіки країн ЄС.
20. Україна в процесах європейської інтеграції та країна-кандидат на вступ до ЄС.
21. Участь України у регіональних інтеграційних угрупованнях.
22. Транскордонне співробітництво України та його інтеграційний потенціал.
23. Економічна та Соціальна рада ООН (ЕКОСОР): механізм регулювання систем світогосподарських зв'язків.
24. Конкурентні переваги і конкурентоспроможність країн світу.
25. Конференція ООН з торгівлі та розвитку /UNSTAD/: характеристика.
26. Роль і особливості світової торгівлі на сучасному етапі.
27. Проблеми ціноутворення в міжнародній торгівлі.
28. Глобальні проблеми сучасності: сутність, класифікація та їх прояви.
29. Роль МЕВ у вирішенні глобальних проблем світового господарства.
30. Економічні наслідки вступу України в СОТ.

31. Угода про асоціацію та зону вільної торгівлі між ЄС та Україною: стан та проблеми реалізації.
32. Процеси інтеграції та глобалізації в сучасних МЕВ.
33. SDR-як форма функціонування світових грошей.
34. Актуальні проблеми економічної безпеки України.
35. Сучасний стан та перспективи України на міжнародному ринку послуг.
36. Суть, види державного та міжнародного регулювання торгівлі.
37. Місце України у вирішенні сучасних глобальних проблем та системі міжнародної економічної безпеки.
38. Ефекти регіональних торговельних угод. Динамічні та статичні ефекти економічної інтеграції.
39. Інтеграція України у світовий ринок праці.
40. Структура світової системи міграційних процесів.
41. Державне регулювання міжнародної міграції трудових ресурсів.
42. Міжнародна передача технологій: поняття та місце у сучасних міжнародних економічних відносинах.
43. Передумови активної участі України в міжнародному технологічному обміні.
44. Напрями підвищення конкурентоспроможності української економіки.
45. Політика протекціонізму та її наслідки.
46. Інвестиційний клімат України: позитивні та негативні фактори.
47. Демпінг і його роль у міжнародній торгівлі.
48. Міжнародний поділ праці та інтернаціоналізація економіки як основа формування світового господарства.
49. Проблеми участі України у міжнародному поділі праці.
50. Позиції сучасного ЄС у глобальній економіці.
51. Проблема зовнішньоекономічної заборгованості та шляхи її вирішення.
52. Механізми взаємодії національних економік країн світу.
53. Роль СОТ у врегулюванні міжнародних торговельних відносин.
54. Досвід міжнародної співпраці в рамках єврорегіонів. Перспективи України.
55. Проблеми та перспективи інноваційного розвитку в Україні.
56. Вплив фінансових криз на економічну кон'юнктуру.
57. Інвестиційно-інноваційна політика економічно розвинених країн.

58. Фінансування міжнародної торгівлі. Платіжний баланс країни.
59. Особливості форм та цілей державного регулювання економіки в провідних країнах світу.
60. Основна характеристика адміністративно-командної економіки та її недоліки.
61. Основна характеристика ліберально-ринкової економіки та її переваги.
62. Головні напрямки структурних зрушень в Україні.
63. Інституційні реформи: загальна характеристика та цілі.
64. Переваги і недоліки глобалізаційних процесів.
65. Глобалізація та вибір України.
66. Передумови і фактори тінізації економічних процесів.
67. Транснаціональні корпорації: суть, критерії та класифікація.
68. Європейська валютна система, її основні параметри.
69. Паризький та Лондонський клуб кредиторів.
70. Заходи прихованого протекціонізму і їх роль в міжнародній торгівлі.
71. Валютні курси і коректування платіжного балансу.
72. Перспективні напрямки інвестиційної політики України.
73. Регіональна політика ЄС: головні принципи та напрямки.
74. Англо-американська модель корпоративного управління
75. Японська модель корпоративного управління.
76. Сучасні тенденції розвитку валютного ринку.
77. Операції на ринку євровалют.
78. Проблеми формування стратегії економічного розвитку України.
79. Позитивні та негативні наслідки діяльності ТНК у сфері міжнародної торгівлі.
80. Особливості розвитку "четвертої промислової революції".
81. Міграційна криза та її вплив на безпечний розвиток ЄС.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аджемоглу Дарон Робінсон Джеймс. Чому нації занепадають? Походження влади, багатства і бідності. "Наш Формат" – Київ – 2018 - 435 с.
2. Андрусь О. Економічна теорія. Практикум. Навч. посіб. – К.:КНТ., 2008, 430с.
3. Бебик В. М., Шергін С. О., Дегтерьова Л. О. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика: монографія / В. М. Бебик, С. О. Шергін, Л. О. Дегтерьова.– К.: Університет «Україна», 2006.– 208 с.
4. Білорус О.Г., Лук'яненко Д.Г. та ін. Глобалізація і безпека розвитку. – К.: КНЕУ – 2005. – 315 с.

5. Білорус О.Г. Транзитивні країни у світосистемі постіндустріального глобалізму / О.Г. Білорус // Економічний часопис ХХІ століття. – 2013.- №9- 10(1).
6. Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Лебедева В.К. та ін. Міжнародна економіка: [підручник]/ За ред. А.О. Задої, В.М. Тарасевича – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 416с.
7. Василець Н. Хто збиратиме уламки цього світу//Експрес . 2019. - №8 – 5с.
8. Ветлій О. Битва за Європу // Дзеркало тижня.2019 - №9 – 4с.
9. Галушко В.П., Хуленбрук Г.В., Артиш В.І., Данілочкіна О.В., Ковтун О.А. Міжнародні економічні відносини: [навч. посіб.]. – К.: Нічлава, 2009. – 347с.
10. Гальчинський А. Діюча модель ЄС відпрацювала свій конструктивний ресурс і потребує змін. // Дзеркало тижня.2018 - №1 – 7с.
11. Дахно І. І. Міжнародна економіка: Навч. посіб.: МАУП. – 2008.- 340с.
12. Данилишин Б. – Яку економіку ми маємо збудувати? // Дзеркало тижня. 2017. - №36 – 6с.
13. Дембій К. Великий поділ Єврозони // Дзеркало тижня.2019 - №10 – 6с.
14. Економіка зарубіжних країн: Навч. посібник/ За ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Осипова В.М. – К.: ЦУЛ – 2007. – 543 с.
15. Економіка зарубіжних країн [Текст]: навч. посіб./ О. Є. Кузьмін, Л. І. Чернобай, А.О. Босак, М. В. Кізло; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Л.: Вид-во Нац. ун-ту "Львів. політехніка", 2010. - 408 с. : табл. - Бібліогр.: с. 370-374 . - 300 экз.
16. Економічна теорія: Політекономія. Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – 7-е вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2008. – 719с.
17. Карпенко С. В., Карпенко О. А. Міжнародна економіка: навч. посіб. для дистанційного навчання / С. В. Карпенко, О. А. Карпенко; за наук. ред. д-ра. екон. н., проф. Ю. М. Краснова.– К.: Університет «Україна», 2007.– 230 с.
18. Ковальчук В. Історія економіки та економічної думки: навч. посібник / В. Ковальчук, М. Лазарович, М. Сарай. – К.: Знання, 2008. – 648с.
19. Кузовков Ю.В. Глобализация и спираль истории Издательство: Анима-Пресс Год издания: 2010. – 258 с.
20. Кузьмін О.Є., Горбаль Н.І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: Підручник. – Львів: «Компакт-ЛВ», 2005. – 304 с.
21. Лазебник Л.Л. Міжнародна економіка: [курс лекцій] / Л.Л. Лазебник. – Ірпінь: Академія ДПС, 2001. – 219с.
22. Лук'яненко Д.Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2005. – 203 с.
23. Лук'яненко Дмитро Григорович, Губський Богдан Володимирович, Мозговий Олег Миколайович, Поручник А. М., Антонюк Л. Л. Міжнародна інвестиційна діяльність: Підручник / Київський національний економічний ун-т / Дмитро Григорович Лук'яненко (ред.). — К. : КНЕУ, 2003. — 387с.
24. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. - 2-ге вид., перероб. і доп. / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич. – К., 2010. – 550с.
25. Максименко А.В. Тенденції та стратегічні мотиви злиття і поглинання міжнародних корпорацій / А.В.Максименко // Економічний часопис ХХІ століття. – 2013. - №9-10(1).
26. Міжнародна економіка: Підручник / За ред. А.П. Румянцева. - К.: Знання-Пресс, 2003. - 447 с.
27. Міжнародна економіка: Навч. посібник/ За ред. Козака Ю.Г., Логвінової Н.С., Осипова В.М. – К.: ЦУЛ, 2008. - 580 с.

28. Міжнародна економіка: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. Ю. Г. Козака, Д. Г. Лук'яненка, Ю. В. Макогона [3-тє вид.] — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 560 с.
29. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник / За ред. Ю.Г Козака, М.А. Зайця. — Одеса- «ТОВ.ПЛУТОН» , 2016. — 352 с.
30. Міжнародні економічні відносини: [підручник] / За ред. І.М. Школи. — 2-ге вид., перероб. і доповн. — Чернівці: Книги - ХХІ, 2007. — 544с.
31. Міжнародні економічні відносини: [підручник] / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль — Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. — 602 с.
32. Міжнародні економічні відносини : підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. — Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. — 612 с.
33. Підлага Р. Пак – Євро-МЕД – нові експортні можливості для українського бізнесу. // Дзеркало тижня.2019 - №3 – 10с.
34. Палінчак М.М. Україна в системі європейської інтеграції : [частина 1. Монографія; частина 2. Навчальний посібник] Палінчак М.М., Шинкар В.А. і інші. – Ужгород, 2016 – 339с.
35. Пітюлич М. Мікроекономіка: навч. посіб. / М. Пітюлич, Ю. Кушнір. - “Карпати”, Ужгород, 2010.
36. Солонінко К.С. Міжнародна економіка: навч. посібник/ К.С. Солонінко. – К.: Кондор, 2008. – 380с.
37. Сіваченко І.Ю., Козак Ю.Г., Єхануров Ю.І. та ін. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств: Навч. Посібник/ За ред. І.Ю. Сіваченка, Ю.Г. Козака, Ю.І. Єханурова. – К.6 Центр навчальної літератури, 2006. – 456 с.
38. Стріха М. Українська наука на шляху до Європи: здобутки, проблеми і перспективи // Дзеркало тижня.2019 - №1 – 1, 13 с.
39. Самаєва Ю. Швидше, вище, сильніше! Поради світового банку, що зможуть прискорити економічне зростання . // Дзеркало тижня.2019 - №5 – 1,6 с.
- 46.
40. Філіпенко А.С., Будкін В.С., Гальчинський А.С., Геєць В.М., Дудченко М.А. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть: Навч. посібник для студ. вищих навч. закладів. - К.: Либідь, 2002. - 470 с.
41. Філіпенко А.С. Економічний розвиток сучасної цивілізації: Навч. посіб. - К.: "Знання", 2000. - 174 с.
42. Філіпенко А.С., Рогач О.І., Шнирков О.І., Будкін В.С., Веклич О.О. Світова економіка: Підручник для студ. вищих навч. закл., що навч. за спец. "Міжнародна економіка". - К.: Либідь, 2000. - 582 с.
43. Філіпенко А.С., Рогач О.І., Шнирков О.І. Світова економіка: Підручник. – К.: Либідь. – 2002. – 582 с.
44. Цетименко В. Угода про асоціацію з ЄС: можливості та ризики. // Дзеркало тижня.2017 - №48 – 6с.
45. Черевань В.П., Румянцева А.П., Романенко Л.Ф. Міжнародна економічна діяльність: Навчальний посібник – Київ: Видавничий дім «Слово», 2003. – 280 с.
46. Фрідман М. Капіталізація і свобода. “Наш Формат” – Київ – 2017 - 220 с.
47. Чужиков В.І. Економіка зарубіжних країн: Навч. посіб.- КНЕУ. – 2005. – 308 с.
48. Шевчук Віктор Олексійович. Міжнародна економіка: теорія і практика: підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К. : Знання, 2008. — 663с.
49. Шевченко О.О. Міжнародна економіка : навчальний посібник до самостійного вивчення дисципліни (для студентів економічних спеціальностей денної форми навчання /

О.О.Шевченко.- Краматорськ: ДДМА, 2010.-180 с.

50. Школа І.М., Козменко В.М., Бабінська О.В. Міжнародні економічні відносини: [підручник] / За ред. І.М. Школи. – [2-ге вид., перероб. і доповн.]. – Чернівці: Книги – XXI, 2007. – 544с.

51. Шнирков Олександр Іванович. Європейський Союз у глобальному інноваційному просторі: монографія / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. — К. : ВПЦ "Київський університет", 2008. — 144с.

52. Ясинчук Л. Навіщо і в кого позичає Україна? // Експрес.2019 - №9 – 12с.

Інтернет – джерела

1. Сайт Світової організації торгівлі <https://www.wto.org/>
2. Сайт Світового банку www.world-bank.org.
3. Сайт Банку міжнародних розрахунків – www.bis.org.
4. Сайт Міжнародної організації праці – www.ilo.org.
5. Сайт конференція ООН з торгівлі та розвитку – www.unicc.org/unctad.
6. Сайт Міжнародної торгової палати –www.iccwbo.org.
7. Сайт Європейського Союзу – www.europa.eu.int, <http://www.eurunion.org>.
8. Сайт Організації економічного співробітництва та розвитку – www.oecd.org
9. Сайт Міжнародного валютного фонду – www.imf.org.
10. Сайт Європейського банку реконструкції та розвитку – www.ebrd.com.
11. Сайт ASEAN – www.aseansec.org.
12. Сайт NAFTA – www.nafta.org.
13. Сайт Statistical Office of The European Communities (EUROSTAT) – www.europa.eu.int/en/comm/eurostat/serve/par6/6som.html.
14. Сайт Ради Європи – www.coe.int.
15. Сайт Європейського банку реконструкції та розвитку – www.ebrd.org.
16. Сайт Організації американських держав – www.oas.org.
17. Сайт Асоціації латиноамериканської інтеграції – www.aladi.org .
18. Сайт Асоціації держав Карибського басейну – www.acs-aec.org.
19. Сайт Азійського банку розвитку – www.adb.org .
20. Сайт ООН – www.un.org .
21. Сайт Міжнародної організації з міграції – www.iom.int.
22. Сайт Організації Чорноморської економічної співпраці – www.bsec.gov.tr.
23. Сайт статистики країн-членів СНД – www.cisstat.com .
24. Зовнішня торгівля України товарами за січень-листопад 2011 року // Експрес – випуск №2. – 13.01.2012. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>